

Od redakcji

Jedenasty numer „Edukacji Etycznej” został poświęcony zagadnieniom związanym z umieraniem i śmiercią w myśli humanistycznej. Otwiera go artykuł zatytułowany „Lekarze bólu”, czyli oferta świeckich mistrzów pogrzebowych na rynku idei Agaty Rejowskiej-Pasek. Celem artykułu jest analiza społeczno-kulturowych kontekstów oferty usługowej świeckich mistrzów ceremonii i identyfikacja ich głównych cech odróżniających je od religijnych ceremonii pogrzebowych.

Drugi tekst dotyczy trzech filmów Małgorzaty Szumowskiej na temat umierania i śmierci oraz ich współczesnej recepcji. Chodzi o dokument z 2006 roku *A czego tu się bać?*, 33 sceny z życia z 2008 roku oraz *Body/Ciało* z roku 2015. Obrazy łączą obecność śmierci wyrażanej odmiennymi środkami filmowej retoryki, jednakowo wyczuwalnej, nawet jeśli przesłoniętej i niejawnej (Małgorzaty Szumowskiej tryptyk o umieraniu, Agnieszka Kaczmarek).

Trzecia praca, zatytułowana *Franka i Marta – z różnych światów do jednego końca – śmierci samobójczej. Refleksje o śmierci sobie zadanej na podstawie „Chama” i „Marty” Elizy Orzeszkowej* Marty Sałapaty, omawia problem samobójczej śmierci kobiet na przykładzie twórczości Orzeszkowej. Artykuł to także ilustracja słów Bernarda Mandeville’a: „Są rzeczy, do których człowiek żywi lub może żywić silniejszą awersję niż do śmierci, o tym jasno świadczy samobójstwo”.

Problematyka żałoby zostaje podjęta w kolejnym artykule pod tytułem *Żałoba oraz jej wpływ na rozumienie etyki* Moniki Bakalarz. W artykule prezentowane jest pozytywne ujęcie żałoby jako symboliczne przezwyciężenie śmierci. Taka koncepcja żałoby konfrontuje śmierć z wymiarem znaczenia, czasu oraz etyki. Jednocześnie żałoba ukazana zostaje w oparciu o stanowiska charakteryzujące ją jako proces rozgrywający się na planie indywidualnej psychiki, tak jak to się dzieje u Sigmunda Freuda i Melanie Klein. Sekcję artykułów zamyka tekst Marty Szabat *Koncepcja substytucji jako wyraz paradoksu śmierci – komentarz do myśli Emmanuela Lévinasa*.

W numerze publikujemy również recenzje: Andrzeja Młynarskiego poświęconą książce Helmuta Wagnera *Unser Europa: Die Konstruktion und Zukunft der Europäischen Union*, Politik und Moderne Geschichte herausgegeben von H. Timmermann, Bd. 23, Lit Verlag Berlin 2016, oraz Joanny Hebdy *O (nie)przypadkowości edukacji* dotyczącą pracy Piotra Błajeta, *(Nie)przypadkowa edukacja*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2016.

W sekcji *Scenariusze zajęć* znalazły się prace: Leszka Zembatego *Wartości w popkulturze* oraz Marcina Wróbla *Czy sztuka zwodzi? i Ładny – dobry, zły – brzydki? Życzymy owocnej lektury*.

Zespół Redakcyjny „Edukacji Etycznej”